

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 2Csp/69/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223210958
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8223210958.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155 právne zastúpeného Advokátska kancelária Gallo s.r.o., so sídlom Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352 proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX, XXX XX C. o zaplatenie 252,23 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 238,-eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 238,-eur od 21.12.2021 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 84,06 % o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 22.12.2023 sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 252,23 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 29.05.2021 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Žalobu odôvodňoval tým, že so žalovaným uzatvoril dňa 18.11.2020 zmluvu o pôžičke č. 21647838/1198018946 na základe ktorej poskytol žalovanému pôžičku vo výške 258,-eur na kúpu spotrebného tovaru bližšie špecifikovaného v zmluve tak, že kúpna cena tovaru bola 258,-eur, žalovaný pri podpise zmluvy nehradil žiadnu akontáciu a tak na celú kúpnu cenu bola mu poskytnutá pôžička- viazaný spotrebiteľský úver. Pôžičku mal žalovaný podľa tvrdenia v žalobe splácať v pravidelných 14 mesačných splátkach v sume 20,-eur až do celkovej sumy pôžičky vo výške 280,-eur. Tvrdil, že do dňa podania žaloby žalovaný na vrátenie pôžičky zaplatil len sumu 20,-eur a keďže porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku jednotlivými splátkami riadne a včas, dňa 26.03.2021 ho žalobca vyzval listom – predžalobnou upomienkou k úhrade dlžných splátok a upozornil ho, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, bude oprávnený úver zosplatiť. Keďže k úhrade dlžných splátok podľa tvrdenia v žalobe nedošlo, dňa 19.05.2021 žalobca úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 23.05.2021- oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, pričom žalovaný dlžné splátky neuhradil a jeho dlh ku dňu podania žaloby predstavuje 252,23 eur. Podľa žalobcovho tvrdenia v žalobe, k zosplateniu došlo v súlade s článkom 10.2 zmluvných podmienok, po márnom uplynutí dostatočne dlhej lehoty na plnenie a to vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením.

2. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca v žalobe označil Zmluvu o pôžičke a Zmluvné podmienky, prehľad splátok a úhrad, predžalobnú upomienku s doručenkou a oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru (bez doručenky).

3. Výzvou zo dňa 09.02.2024 súd žalobcu prostredníctvom jeho právneho zástupcu vyzval, aby v lehote 15 dní preukázal dodržanie odbornej starostlivosti veriteľa pri skúmaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver, t.j. skúmanie bonity žalovaného pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere, tiež doručenie oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru žalovanému a aby uviedol, pre nesplnenie ktorej splátky pristúpil k okamžitému zosplatneniu úveru.

4. Žalobca k výzve súdu sa vyjadril tak, že oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti bolo zasielané žalovanému len obyčajnou poštou, nakoľko pred zosplatnením bola mu adresovaná výzva aj s doručenkou, v rámci ktorej bol upozornený na možnosť zosplatnenia dlhu v prípade neuhradenia dlžných splátok. K otázke zosplatnenia uviedol, že o zosplatnení sa žalovaný mohol dozvedieť najneskôr dorúčením žaloby, nakoľko daná listina má podľa neho len deklaratórny charakter a jej účinky spätne nastanú momentom oboznámenia sa žalovaného s jej obsahom. Tvrdil, že k dátumu zosplatnenia z predpísaných 5 splátok evidoval úhradu 1 splátky, teda žalovaný dostal sa do omeškania s 2. splátkou ako prvou v celosti neuhradenou splatnou dňa 20.01.2021, teda začiatok premlčacej doby začal plynúť až prvý deň nasledujúci po uplynutí 3 mesiacov od omeškania tejto splátky, t.j. odo dňa 21.04.2021 a keďže žaloba podaná bola dňa 22.12.2023, nárok nie je premlčaný. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn.5Cdo/224/2021. K bonite uviedol, že žiadateľ na žiadosti uviedol priemerný čistý mesačný príjem vo výške 500,-eur, čo bolo preverené dopytom do Sociálnej poisťovne. Uviedol rodinný stav slobodný a počet nezaopatrených detí 0, pričom ním uvedené mesačné finančné výdavky boli vo výške 0,-eur no dopytom do registra SRBI boli zistené mesačné výdavky vo výške 40,-eur. Životné minimum bolo 214,83 eur, životné minimum pre všetky nezaopatrené deti bolo vo výške 0,-eur a zákonná rezerva bola vo výške 0,-eur. Posúdenie schopnosti splácať úver bolo podľa neho vykonané v súlade s opatrením NBS č.10/2017. Uviedol vzorec podľa ktorého bol vykonaný prepočet schopnosti splácať úver a z ktorého vyplýva, že žalobca vychádzal z výšky iných mesačných výdavkov (napr.SIPO, náklady na bývanie, telefón) 0,-eur, životného minima žiadateľa 214,83 eur a počtu nezaopatrených detí 0.

5. Žalovaný sa k žalobe, ktorá mu spolu s vyjadrením žalobcu, prílohami k žalobe a výzvou vyjadriť sa k nej do vlastných rúk doručená bola dňa 04.03.2024 písomne nevyjadril.

6. Nakoľko hodnota tohto spotrebiteľského sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,-eur, skutkové tvrdenia strán neboli sporné, pričom prejednávaný spor, v ktorom išlo iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci bolo možné rozhodnúť len na základe predložených listinných dôkazov, súd v súlade s ust. § 297 písm. b) CSP spor prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 10.04.2024, miesto a čas jeho verejného vyhlásenia boli v súlade s ust. § 219 ods.3 CSP oznámené na úradnej tabuli súdu vyvesením dňa 25.03.2024 a súčasne na webovej stránke súdu na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR. Strany sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili.

7. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a vyjadrenia žalobcu, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobcom, keďže vykonanie žiadneho z nich nebolo žalovaným namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné, oboznámením sa s obsahom spisov tunajšieho súdu sp.zn.1Csp/48/2023 a 5Csp/5/2024 týkajúcich sa žalobcu a žalovaného a odpovede na lustráciu žalovaného v REGOB SR (§ 295 CSP) a zistil tento skutkový stav:

8. Žalovaný, ktorému žaloba bola riadne doručená nepoprel skutkové tvrdenie žalobcu o uzavretí zmluvy a poskytnutí mu tam uvedenej sumy peňažných prostriedkov, toto preto súd v súlade s ust. § 151 ods.1 CSP považoval za nesporné. Z obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 18.11.2020 predloženej žalobcom (čl.18 až 20 spisu) súd zistil, že žalobca zastúpený sprostredkovateľom PLANE0 ELEKTRO-FAST PLUS, s.r.o., prevádzka OC ACROSS Bardejov a žalovaný uzavreli písomnú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru žalovanému vo výške 258,-eur za účelom úhrady kúpnej ceny za žalovaným kupovaný tovar- mobilný telefón Huawei. Kúpna cena tovaru bola 258,-eur, žalovaný z nej nehradil žiadnu akontáciu, na zaplatenie celej kúpnej ceny vo výške 258,-eur bol mu poskytnutý úver. Žalovaný mal tento úver podľa zmluvy splatiť 14 mesačnými splátkami vo výške 20,-eur splatnými vždy k 20. dňu v mesiaci s prvou splátkou splatnou dňa 20.12.2020, pričom v zmluve je uvedené, že celková suma je 280,-eur, celkové náklady spotrebiteľa že sú 22,-eur. Súčet žalovanému poskytnutej sumy 258,-eur a celkových nákladov spotrebiteľa 22,-eur zodpovedá sume uvedenej ako celková suma, t.j. sume 280,-eur. Ročná úroková sadzba uvedená v zmluve bola 14,91 % s tým, že ide

o sadzbu fixnú, ako RPMN je tam uvedené 14,91 %. Ako spôsob úhrady splátok je v zmluve uvedené – poštová poukážka. Na spodnej časti formulára zmluvy je uvedené, že zmluva bola podpísaná dňa 18.11.2020.

9. Vo formulári zmluvy je v úvodnej časti obsahujúcej údaje o klientovi uvedené, že ten predkladal pri jej uzavretí ako doklady len občiansky preukaz. Je tam uvedené, že je slobodný, že nemá žiadne nezaopatrené dieťa a žiadne vyživované osoby a vyživovacie povinnosti, že býva v nájme a že je zamestnaný. V časti obsahujúcej údaje o zamestnávateľovi je uvedené, že na dobu neurčitú, od 01/2020 je zamestnaný u zamestnávateľa MG – Forest Slovakia, s.r.o. s tým, že jeho čistý mesačný príjem za posledný mesiac bol 500,-eur, za predposledný mesiac bol 500,-eur a za predpredposledný mesiac že bol 500,-eur. Ako priemerný čistý mesačný príjem je tam uvedená suma 500,-eur. Žiaden priestor pre vyplnenie údajov o výške mesačných finančných výdavkov (napr. splátky úverov, hypoték, lízingov) a iných mesačných výdavkov žalovaného (napr. SIPO, náklady na bývanie, telefón, lieky) tam nie je a tieto údaje tam nie sú.

10. Priamo z obsahu zmluvy nevyplýva, žeby od žalovaného bolo vyžadované dokladovanie jeho pomerov nejakými dokumentmi a dôkazmi, zmluva na žiadne takéto dokumenty neodkazuje ani ich nespomína. Časť formulára zmluvy výslovne obsahujúca kolónky pre vyznačenie predložených dokladov k príjmom a výdavkom je úplne prázdna. V zmluve sa uvádza len to (časť VI. Vyhlásenie klienta) - že uzatvorením tejto zmluvy klient prehlasuje, že všetky vyššie uvedené údaje týkajúce sa klienta sú úplné a pravdivé a v prípade akýchkoľvek zmien ich okamžite nahlási banke. Klient berie na vedomie, že banka je oprávnená si overiť tieto údaje za účelom posúdenia schopnosti splácať úver a zistenia ďalších informácií, ktoré bude považovať v súvislosti so schválením tejto zmluvy za nevyhnutné.

11. Z prehľadu splátok a úhrad k úverovej zmluve číslo 21647838 predloženého žalobcom súd zistil, že je tam priestor pre zaznamenávanie dátumov a výšky úhrad splátok úveru žalovaným, pričom z neho vyplýva, že žalovaný na samotný úver zaplatil len 1 splátku, a to sumu 20,-eur dňa 21.12.2020. V prehľade je zaznamenané zosplatnenie úveru dňa 19.05.2021. Z uvedeného prehľadu tiež vyplýva, že žalovanému boli vyúčtované k zaplateniu tiež „pokuty“ vo výške 31,84 eur, ktoré žalobca v žalobe si neuplatnil.

12. Listom označeným ako „predžalobná upomienka“ zo dňa 26.03.2021, ktorý podľa dokladu o doručovaní na čl.28 spisu žalovanému doručovaný bol na adresu Lukov 188 z ktorej sa dňa 19.04.2021 vrátil žalobcovi ako neprevzatý v odbernej lehote žalobca žalovanému oznámil, že na zmluve zo dňa 18.11.2020 číslo 21647838 eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 60,-eur, ktorý žiada bezodkladne uhradiť s tým, že ak do 05.05.2021 nedôjde k úhrade, bude oprávnený úver zosplatniť. Listom označeným ako Oznamenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru (čl.29 spisu) zo dňa 23.05.2021 žalobca žalovanému oznamoval, že jeho dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz s tým, že dlžná suma je 252,26 eur.

13. Pokiaľ ide o právne posúdenie žalobou uplatneného nároku, bolo potrebné vychádzať z toho, že žalobca je bankou, obchodnou spoločnosťou, ktorej jedným z predmetov podnikania (činnosti) zapísaným v obchodnom registri je poskytovanie úverov. Predmetom zmluvy, ako je to v nej aj výslovne uvedené bolo dojednanie viazaného spotrebiteľského úveru, jednalo sa o spotrebiteľský úver, preto súd pri právnom posúdení uvedenej zmluvy a z nej uplatnených nárokov vychádzal z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy ako aj zo všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.).

14. Vzhľadom na ust. § 54a Občianskeho zákonníka účinné od 5.12.2018 zaoberal sa súd najskôr otázkou, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy možno tu vymáhať, teda či nie je premlčané, pričom zistil že premlčané nie je.

15. Podľa § 100 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110).

16. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

17. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

18. Vychádzajúc zo skutočnosti, že dohodnuté bolo plnenie v mesačných splátkach po 20,- eur splatných od 20.12.2020 vždy k 20 dňu v mesiaci, z ktorých žalovaný uhradil len prvú splátku, pričom žaloba bola podaná dňa 22.12.2023, je zrejmé, že prvou nezaplatenou splátkou, pre nesplnenie ktorej sa najskôr mohol stať zročným celý dlh je splátka splatná dňa 20.01.2021, teda splátka za január 2021. Preto žaloba bola dňa 22.12.2023 podaná pred uplynutím trojročnej premlčacej doby a právo žalobcu ani v časti premlčané nie je. Žalobe však nebolo možné vyhovieť v celom rozsahu, lebo podľa názoru súdu jednalo sa v danom prípade o bezúročný a bezpoplatkový úver.

19. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu ku dňu uzavretia zmluvy 18.11.2020 (ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

20. Podľa § 15 ods.1 uvedeného zákona zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere je zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa dojednáva spotrebiteľský úver výhradne na financovanie zmluvy o kúpe konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, pričom tieto dve zmluvy tvoria obchodný celok.

21. Podľa § 1 ods. 8 ZoSÚ ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov (napr. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

22. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

23. Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

24. Podľa § 7 ods.4 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

25. Podľa § 7 ods.16 ZoSÚ veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery
a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

26. Podľa § 7 ods.17 ZoSÚ vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ
a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

27. Podľa § 7 ods.19 a 20 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

28. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,17ab) a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom17td) a na príjem spotrebiteľa.

29. Podľa § 7 ods. 28 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní pri posudzovaní príjmu spotrebiteľa na účely výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať spotrebiteľský úver zohľadňovať jeho očakávané zníženie, a to najmä z dôvodu očakávaného začatia poberania starobného dôchodku17te) počas doby splácania úveru.

30. Podľa § 9 ods.2 písm. h) ZoSÚ Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

31. Podľa § 11 ods.1 ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p), d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

32. Podľa § 11 ods.2 zákona ZoSÚ v znení účinnom ku dňu 18.11.2020 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

33. Výsledky vykonaného dokazovania priviedli súd v danom prípade k záveru, že je potrebné vychádzať z fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a to jednak s poukazom na § 11 ods.1 (pre nesprávne uvedený údaj o RPMN podľa § 9 ods.2 písm. h/ ZoSÚ) a tiež z dôvodu podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. V zmysle danej právnej úpravy je totiž veriteľ povinný pri poskytnutí spotrebiteľského úveru riadne zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Či veriteľ túto povinnosť riadne a v súlade so zákonom splnil musí súd rozhodujúci o žalobe veriteľa o plnenie zosplatennej istiny,

úrokov a ostatného príslušenstva z úveru skúmať vždy. Túto schopnosť veriteľ posudzuje predovšetkým na základe údajov o príjmoch a výdavkoch tak, ako sa to aj uvádza v § 11 ods. 2. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je teda kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť a overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Pokiaľ však veriteľ takto nepostupuje, zákonodarcu jasne zadefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie povinnosti a z toho vyvodil sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

34. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd konštatuje, že v danom prípade veriteľ poskytol žalovanému úver napriek tomu, že nepreukázal, žeby mal náležite, teda s odbornou starostlivosťou preverenú výšku jeho príjmov, výdavkov a rodinný stav. Pokiaľ ide o rodinný stav, ktorý ZOSÚ v § 11 ods.2 ukladá veriteľovi skúmať vždy, žalobca po výslovej výzve súdu vo vzťahu k prevereniu bonity vo vyjadrení zo dňa 27.02.2024 uviedol, že žalovaný v žiadosti mal uviesť rodinný stav slobodný a počet nezaopatrených detí 0 a že preto vychádzal z výšky životného minima platnej pre jednu osobu bez nezaopatrených detí. Žalobca sa tu odvoláva na žiadosť, avšak zo žiadosti o poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru z 18.11.2020 absolútne nevyplýva, žeby žalovaný bol dopytovaný na svoj rodinný stav a počet detí. Žiadne také údaje v žiadosti uvedené nie sú. V zmluve je uvedené, že je slobodný a nemá žiadne nezaopatrené deti, avšak nie je zrejmé, na základe čoho boli do zmluvy také údaje uvedené. Žalobca nepredložil dôkaz, žeby to uviedol žalovaný, a ako už súd uviedol, tvrdenie žalobcu že tak žalovaný urobil v žiadosti o úver žalobca nepreukázal, toto tvrdenie bolo vyvrátené, lebo v žiadosti také údaje nie sú. Zmluva obsahuje údaje o osobnom stave žalovaného zjavne nesprávne, čo robí nesprávnym aj výpočet vychádzajúci zo životného minima, nakoľko podľa zmluvy žalovaný nemá žiadnu vyživovanú osobu, hoci podľa lustrácie v Registri obyvateľov SR žalovaný je otcom 7-ich detí z ktorých v čase uzavretia zmluvy 4 boli maloleté. Keďže veriteľ je povinný bonitu skúmať s odbornou starostlivosťou, tak v situácii, kedy žalobca nepreukázal svoje tvrdenie, že žalovaný uviedol údaj o nulovom počte nezaopatrených detí a kedy zo samotných tvrdení žalobcu vyplýva, že žalovaný mal uviesť nesprávny údaj o mesačných finančných výdavkoch bolo podľa názoru súdu povinnosťou žalobcu venovať skúmaniu a vyhodnoteniu uvedených informácií mimoriadnu pozornosť, čo sa tu nestalo. Súdu z jeho činnosti (§ 186 ods.1 CSP) je známe, že žalobca so žalovaným pred predmetnou zmluvou uzavrel dve skoršie zmluvy a to zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere zo dňa 18.09.2020 (o nárokoch z ktorej sa na tunajšom súde koná pod sp.zn.1Csp/48/2023) a zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere zo dňa 06.05.2020 (o nárokoch z ktorej sa na tunajšom súde koná pod sp.zn.5Csp/5/2024). Po oboznámení sa s obsahom uvedených zmlúv (§ 295 CSP) pritom súd zistil, že v najstaršej zmluve zo dňa 06.05.2020 sa ako zamestnávateľ žalovaného uvádza MG-Forest Slovakia, s.r.o., IČO:36 487 147 s tým, že má tam žalovaný pracovať od 12/2019, v zmluve je uvedené že býva vo vlastnom byte/dome a že je ženatý. V druhej zmluve uzavretej dňa 18.09.2020 sa ako zamestnávateľ žalovaného uvádza D. E., IČO:37 783 513 s tým, že má tam žalovaný pracovať od 03/2020, v zmluve je uvedené že býva vo vlastnom byte/dome a že je slobodný. Následne v tu posudzovanej zmluve uzavretej dňa 18.11.2020 sa ako zamestnávateľ žalovaného uvádza MG-Forest Slovakia, s.r.o. IČO:36 487 147 s tým, že má tam žalovaný pracovať od 1/2020, v zmluve je uvedené že býva v nájme a že je slobodný. Aj uvedené rozpory, ktoré museli byť známe žalobcovi ako strane daných zmlúv mali viesť k starostlivému skúmaniu a vyhodnoteniu údajov o žalovanom, čo sa nestalo. Hoci si v zásade každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods.2 ZoSÚ za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019, najmä bod 17 odôvodnenia rozsudku).

35. Také posúdenie bonity, ako tu prezentoval žalobca podľa zákona nestačí. Nie je možné vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra. Podľa obsahu zmluvy okrem občianskeho preukazu veriteľ od žalovaného žiadne iné doklady pri uzavretí zmluvy nežiadal, nežiadal od neho ani doklady o príjme a výdavkoch a rodinnom stave. Vychádzanie len z príjmu a finančných výdavkov (splátok iných úverov) je však vo vzťahu ku komplexnému posúdeniu bonity žalovaného nepostačujúce. Nebol produkovaný žalobcom ani jediný dôkaz o tom, že by preveril aj ďalšiu povinnú zložku, to jest výdavky žalovaného (nielen finančné výdavky). Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch. Povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať spotrebiteľský úver zaťažuje veriteľa (§ 7 ods.1 ZoSÚ) a spotrebiteľ je povinný potrebné údaje veriteľovi poskytovať na žiadosť veriteľa (§ 7 ods.2 ZoSÚ), preto žalobca mal preukázať, že skutočne žiadal údaje o príjmoch a výdavkoch žalovaného a že tieto aj náležite preveril. Zo žalobcom predložených listín nevyplýva, aké mal žalovaný výdavky na bývanie (aj vzhľadom na to, že v zmluve je uvedené že býval v nájme), domácnosť, na živobytie, na lieky, obzvlášť za situácie ak z odpovede na lustráciu v Registrii obyvateľov SR vyplýva, že bol otcom štyroch maloletých detí. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o skúmanie pravidelných výdavkov žalovaného pred uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov (predložený výpis z bankového registra, ktorý predložil žalobca) nie je dostatočné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Súd poukazuje v tejto súvislosti napr. na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.22CoCsp/30/2022, body 25 a nasl. odôvodnenia

36. Žalobca ničím nepreukázal skúmanie rodinného stavu a iných ako finančných výdavkov žalovaného (je zrejmé, že výdavky žiadnej fyzickej osoby netvoria len splátky iných úverov, čo jedine tu žalobca preukázal, že z výdavkov skúmal a zohľadnil). Je preto namieste záver, že zo strany žalobcu išlo o povrchné, formálne skúmanie, lebo síce zisťoval akési údaje (výdavky na splácanie iných úverov, príjem žalovaného), ale v absolútne nedostatočnom rozsahu a navyše ich zjavne reálne vôbec nevyhodnocoval.

37. Podľa uznesenia Krajského súdu v Prešove sp.zn.20CoCsp/39/2022 „ Nateraz žalobca síce zhromaždil o žalovanom isté množstvo informácií, tieto však dostatočne nevyhodnotil. Žalobca si na základe získaných informácií nateraz nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalovaného, nakoľko vôbec nepoznal výšku jeho výdavkov. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovaného splácať dlh zo zmluvy, čo sa v konečnom dôsledku aj v plnej miere naplnilo a žalovaný nebol schopný ďalej pôžičku splácať....Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Odvolací súd taktiež konštatuje, že žalobca nateraz neuniesol dôkazné bremeno ani pokiaľ ide o skúmanie pravidelných výdavkov žalovaného pred uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov, nie je ani dostatočné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.“

38. Súd v tejto súvislosti dodáva, že je síce pravdou, že spotrebiteľ je povinný podľa § 7 ods. 2 zákona číslo 129/2010 Z.z. poskytnúť veriteľovi úplné, pravdivé a presné údaje potrebné na posúdenie jeho schopnosti splácať úver (čo tu žalobca ani nepreukázal že žiadal), to však nezabavuje veriteľa povinnosti poskytnuté údaje preveriť, ako to vyplýva zo zákonného ustanovenia. Najvyšší súd Českej

republiky a tiež Ústavný súd Českej republiky sa zaoberali výkladom tejto povinnosti veriteľa a dospeli k záveru, že je nedostatočné, ak veriteľ sa uspokojí len s prehlásením spotrebiteľa o jeho príjme alebo o osobných a majetkových pomeroch. Odborná starostlivosť totiž predpokladá, že údaje, ktoré dlžník uviedol si veriteľ aj overí (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky 33Cdo/2178/2018 zo dňa 25.07.2018 alebo 33Cdo/201/2018 zo dňa 20. marca 2019). Podobne aj Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze III. ÚS 4129/18 zo dňa 26.02.2019 sa s týmito závermi stotožnil a uviedol, že poskytovateľ úveru má jednoznačne povinnosť preveriť spotrebiteľovu schopnosť splatiť úver. Je možné poukázať zároveň aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C – 449/13 z 18. decembra 2014 vo veci Consumer Finance SA proti E. F.. Podľa tohto rozhodnutia poskytovateľ úveru má dôkazné bremeno posúdiť úveryschopnosť dlžníka spotrebiteľa na základe dostatočných informácií, ktoré sú podložené dokladmi, tým má byť zabránené, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne. Žalobca napriek výzve súdu nepreukázal, že by postupoval s riadnou odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru žalovanému, keďže súdu nebol predložený žiadny dôkaz o tom, že overoval nevyhnutné mesačné výdavky žalovaného a dopytoval ho na rodinný stav, a preto je súd toho názoru, že nastala fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods.2 ZoSÚ.

39. Pokiaľ teda ide o skúmanie výdavkov žalovaného, k tomu treba uviesť, že priamo v zmluve, vyhotovenej bankou na jej hlavičkovom papieri s predtlačným textom nie sú uvedené žiadne finančné ani iné výdavky žalovaného a žiadne výdavky neboli žiadané a deklarovane ani v žiadosti o úver. Žalobca ako už bolo uvedené, vzhľadom na 4 maloleté deti žalovaného nemohol vychádzať z tej sumy životného minima ktorú uvádza (pre jednu dospelú osobu) a skúmanie reálnych výdavkov ničím nepreukázal. Ak žalovaný uvádza bývanie v nájme, potom bolo logické dopytovať sa na výšku nájomného a podobne. Uvedené vyvoláva oprávnené a dôvodné pochybnosti vo vzťahu k posúdeniu povinnej zložky skúmania bonity- výdavkov žalovaného, lebo ak žalobca ignoroval takéto výdavky, neuviedol ich do zmluvy ani nikde, nekonal s odbornou starostlivosťou. Ak sa má danou zákonnou úpravou zabrániť práve tomu, aby veritelia v snahe poskytnúť úver pri dopytoch kládli účelovo len také otázky, aby spotrebiteľ sitom preverenia prešiel a do zmluvy uvádzali nepravdivé, zisteným skutočnostiam vôbec nezodpovedajúce údaje z výsledku preverenia, potom treba preukázať skutočne objektívny, precízny a zodpovedný postup preverenia príjmu a výdavkov, čo sa tu z už uvedených dôvodov nestalo. Odborná starostlivosť jasne predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019).

40. Preto súd uzavrel, že veriteľ nezohľadňoval, neposúdil a nepreveril reálne príjmovú a výdavkovú zložku žalovaného, pokiaľ ide o ekonomický status žalovaného, preto žalobca nemôže úspešne tvrdiť, že konal s odbornou starostlivosťou. Žalobca ničím nepreukázal skúmanie výdavkov žalovaného. Nejedná sa preto o konanie s odbornou starostlivosťou v prípade, ak veriteľ si tieto rozhodujúce skutočnosti vôbec nezistil a neoveril. Bez zohľadnenia výdavkov podľa názoru súdu veriteľ nemohol objektívne posudzovať celkovú sociálno- ekonomickú situáciu žalovaného. Iba vzájomným porovnaním príjmov a výdavkov je možné vyhodnotiť, či spotrebiteľ je dostatočne solventný a či pravdepodobne v budúcnosti (minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára) bude schopný plniť svoje záväzky. Skúmanie bonity žalovaného zo strany veriteľa je potrebné považovať za úplne formalistické (podporne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.12Co/136/2019). Opak žalobca nepreukázal.

41. Súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016 v zmysle ktorých: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona – Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu beztoho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomeroch, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomeroch v čase kontraktácie spoznatel'ný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne

eurokonformné aplikovať §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

42. Súd dáva do pozornosti aj článok 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorého členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali

úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14.6.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

43. Aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 5. marca 2020 vo veci C-679/2018 (OPR-Finance s.r.o. proti GK) podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

44. Súd v tu prejednáwanej veci dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovaného v zmysle § 11 ods. 2 vety druhej zákona č. 129/2010 Z.z. v kontexte s § 7 ods.1 citovaného zákona, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

45. Navyše medzi náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorých nedodržanie má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru patrí v zmysle § 9 ods.2 písm. g) a h) ZoSÚ aj uvedenie úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru a ročnej percentuálnej miery nákladov. Vychádzajúc z obsahu žalobcom predloženej úverovej zmluvy súd konštatuje, že uvedená zmluva o spotrebiteľskom úvere správne uvedenie týchto náležitostí neobsahuje. Čo sa týka RPMN, v zmluve síce je uvedený údaj o RPMN (14,91 %), avšak parametrom úveru uvedeným v zmluve (pri dátume pôžičky a jej čerpania 18.11.2020, výške 258,-eur, dátume prvej splátky 20.12.2020, výške splátky 20,-eur, počte splátok 14, dni splátky 20. v mesiaci) tu v skutočnosti zodpovedá RPMN 13,32 %, pričom ako výška ročnej úrokovej sadzby je tam uvedená hodnota 14,91 %, teda vyššia ako RPMN, a tak je zrejme, že nesprávne je uvedený buď údaj o RPMN alebo o ročnej úrokovej sadzbe nakoľko tá logicky nemôže byť vyššia ako RPMN. Keďže dané údaje nie sú uvedené v správnej, požiadavke zákona zodpovedajúcej výške, nemožno na ne prihliadnuť a hľadá sa na ne ako keby tam neboli uvedené vôbec (k tomu podporne pozri napr. aktuálny rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.12.2017 sp.zn.10Co/27/2017, najmä body 36 a 37 jeho odôvodnenia). Paragraf 9 zákona o spotrebiteľských úveroch je uvedený pod názvom- informácie a práva týkajúce sa zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Jeho účelom teda je spotrebiteľa informovať o reálnych, skutočnosti zodpovedajúcich parametroch úveru a jeho právach. To že tam nestačí uviesť akýkoľvek údaj, aby požiadavka zákona bola formálne naplnená, ale korektný, pravdivý údaj je zrejme aj z toho, že zákon jednotlivé údaje jasne a konkrétne špecifikuje a definuje v § 2 – vymedzenie pojmov, pričom aj z § 4 zákona - poskytovanie informácií pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že aby účel a požiadavka zákona bola naplnená, musí ísť o pravdivé a úplné informovanie spotrebiteľa. Koniec koncov, úplne jasne a výslovne to potvrdzuje priamo zákon, nakoľko v zmysle § 11 ods.1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch je úver bezúročný a bez poplatkov ak je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

46. Ako už bolo uvedené, absencia náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. d), e) g) až i), l) a p) znamená, že je tu ďalší dôvod, pre ktorý sa žalovanému poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Znamená to, že žalovaný mal veriteľovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 258,-eur. Žalovaný v konaní nijako nespochybnil, že vyplatená bola mu suma 258,-eur, toto nepopreté skutkové tvrdenie žalobcu súd má za nesporné, a vzhľadom na to, že jednalo sa o viazaný úver na kúpu tovaru, kde žalovaný aj zaplatil jednu splátku, niet pochyb že úver bol mu vyplatený. V priebehu konania neboli zistené žiadne skutočnosti spochybňujúce tvrdenia žalobcu, že na nároky z úverovej zmluvy žalovaný doposiaľ uhradil len sumu 20,-eur. Súd preto mal za preukázaný vznik nároku žalobcu na úhradu úverovej istiny vo výške 238,-eur.

XX. Vzhľadom na už uvedenú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru preto súd z požadovanej sumy 252,23 eur žalobcovi priznal len čistú nevrátenú úverovú istinu vo výške 238,-eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

48. Žalobca v žalobe uplatnil aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 252,23 eur od 29.05.2021 do zaplatenia.

49. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

50. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

51. Vykonávacím predpisom ustanovujúcim výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania je Nariadenie vlády Slovenskej republiky č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

XX. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.2.2013 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

53. Žalobca, vychádzajúc z tvrdení v žalobe určil začiatok omeškania žalovaného od ktorého požadoval úrok z omeškania na deň 29.05.2021 na základe toho, že v dôsledku omeškania s úhradou jeho záväzkov úver dňa 19.05.2021 po predchádzajúcom upozornení predžalobnou upomienkou zosplatnil.

54. Zosplatenie tvrdené žalobcom však súd nemal za platné a preto naň neprihliadol. Nedôsledné skúmanie bonity dlžníka popísané vyššie tu totiž spôsobilo aj dôsledok vyplývajúci z § 11 ods. 2 vety prvej zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a to ten, že nie je možné úver predčasne zosplatiť. Právny úkon žalobcu o zosplatení je preto v rozpore s týmto ustanovením a preto podľa § 39 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatný. Súd len pre úplnosť dodáva, že žalobca síce predložil súdu upozornenie- „predžalobnú upomienku“ zo dňa 26.03.2021 s dokladom o doručovaní na dôkaz upozornenia žalovaného na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a tiež oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.05.2021, no nepredložil žiaden dôkaz o tom, že toto oznámenie žalovanému skutočne odoslal, resp. doručil do sféry dispozície. Žalobca teda nepredložil žiaden dôkaz, ktorým by bolo preukázané, žeby skutočne doručil oznámenie žalovanému, že vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a vyzval ho k úhrade zosplatennej sumy úveru a kedy sa tak malo stať. Uvedené bolo potrebné preto, lebo bez preukázaného doručenia takéhoto oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a výzvy k úhrade zostatku úveru žalovaný nemohol o ňom vedieť a poznať výšku veriteľom vyčísleného celého zostatku úveru ktorý sa od neho žiada, preto sa s jeho plnením nemohol dostať ani do omeškania. Navyše samotné oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru ani nemožno akceptovať ako korektnú výzvu k plneniu pre nesprávne uvedenú výšku dlhu žalovaného, keď je tam vyzývaný k úhrade sumy až 252,26 eur, teda so zarátaním úrokov, pokút, na ktoré nárok vôbec nevznikol a v skutočnosti jeho dlh bol podstatne nižší. Z ustanovenia § 53 ods. 9 OZ vyplýva, že pre účinné zosplatenie sa vyžaduje: 1/ existencia omeškania dlžníka so splácaním úveru dlhšia ako 3 mesiace, 2/ upozornenie dlžníka veriteľom na možnosť zosplatenia úveru v lehote nie kratšej ako 15

dni pred zosplatnením, 3/ doručenie oznámenia o zosplatnení úveru dlžníkovi, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Žalobca nepreukázal, že by žalovanému doručil predložené oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, pričom účinky tohto úkonu nastávajú až doručením (§ 45 ods. 1 OZ). Podporne vid' napr. rozsudok Okresného súdu Levice sp.zn. 7Csp/140/2020 alebo Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn.13Csp/7/2020.

55. Žalobca nežiadal úrok z omeškania z jednotlivých splátok odo dňa nasledujúceho po dni ich splatnosti, ale žiadal úrok z omeškania až odo dňa nasledujúceho po dni keď v zmysle jeho názoru vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť celú dlžnú sumu jednorázovo, čo súd vzhľadom na dispozičný princíp nemohol prekročiť a preto úrok z omeškania priznal až odo dňa nasledujúceho po dni skutočnej splatnosti celého dlhu, t.j. po dni splatnosti poslednej splátky bezúročného úveru. Vzhľadom k tomu, že úver súd považuje za bezúročný a bez poplatkov, žalovaný mal na tento úver zaplatiť veriteľovi len sumu poskytnutej istiny vo výške 258,-eur. Keďže nepochybne šlo o úver, ktorý sa mal splácať v mesačných splátkach od 20.12.2020 a výška mesačnej splátky bola jednoznačne a zrozumiteľne v zmluve dohodnutá v sume 20,-eur, potom žalovaný úver (len vo výške reálne mu poskytnutej úverovej istiny) mal v skutočnosti splatiť v 13 splátkach (258 eur : 20 eur) a teda poslednú splátku by hradil po 13 mesiacoch v mesiaci december 2021, konkrétne 20.12.2021. Keďže sa tak nestalo, dňa 21.12.2021 žalovaný už bol preukázateľne v omeškaní so zaplatením nevráteného zostatku úverovej istiny, preto súd úrok z omeškania priznal až od tohto dňa. Preto vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný odo dňa 21.12.2021 preukázateľne bol v omeškaní so zaplatením nevrátenej úverovej istiny vo výške 238,-eur a jeho omeškanie trvá, uložil mu súd spolu so sumou 238,-eur zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 238,-eur od 21.12.2021 do zaplatenia. Nakoľko súd z dôvodov už uvedených uzavrel, že na ostatné uplatňované nároky žalobcovi nárok nevznikol, s ich zaplatením sa žalovaný nemohol dostať ani do omeškania, preto v časti úroku z omeškania požadovaného zo sumy prevyšujúcej sumu nevrátenej úverovej istiny súd žalobu zamietol a z už uvedených dôvodov zamietol ju aj čo do požadovaného úroku z omeškania za dobu pred 21.12.2021.

56. Súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu v lehote stanovenej v § 232 ods.3 veta prvá CSP, t.j. v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, keďže na určenie dlhšej lehoty na zaplatenie, či na povolenie splácať ju v splátkach nebol do dňa vyhlásenia rozsudku podaný návrh. Žalovanému bola žaloba riadne doručená, ten napriek výslovnej výzve súdu na vyjadrenie sa k nej nijako na ňu nereagoval, nevyjadril sa ani k samotnému nároku, ani k jeho splatnosti. Preto nebol dôvod na určenie inej ako základnej zákonnej trojdňovej lehoty na plnenie dlhu, na úhradu ktorého žalovaný navyše po uzavretí zmluvy uhradil len jedinú splátku a viac ako 3 roky už nezaplatil nič. Uvedené žalovanému nebráni, aby sa v prípade, že by prisúdenú sumu chcel splácať v splátkach, obrátil s takouto žiadosťou priamo na žalobcu.

57. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.2 CSP a náhradu trov konania pomerne rozdelil podľa pomeru úspechu strán vo veci. Vo vzťahu k pôvodne uplatnenému nároku výsledok konania je taký, že žalobe bolo sčasti vyhovené, sčasti bola zamietnutá, tak žalobca ako i žalovaný boli teda v časti úspešní, v časti neúspešní.

58. Pri výpočte pomeru úspechu strán vo veci pre účel rozhodnutia o trovách konania súd za základ na jeho určenie vzal tak žalovanú pohľadávku - istinu, ako aj žalované príslušenstvo pohľadávky- úrok z omeškania (v tejto súvislosti vid' napr. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27.4.2004 sp.zn.1MCdo 1/2004, Zbierka Stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky SR 4/2005 alebo uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn.6Co/227/2011). Súd sa plne stotožňuje s právnym názorom prezentovaným aj vo vyššie uvedených rozhodnutiach vyšších súdov, v zmysle ktorého procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za „neúspech v pomerne nepatrnnej časti“, ale za „čiastočný úspech" (citované z Rozsudku Najvyššieho súdu SR z 27.4.2004 sp.zn.1MCdo 1/2004, Zbierka Stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky SR 4/2005).

59. Pre úplnosť je treba uviesť, že i keď vyššie spomenuté súdne rozhodnutia vychádzajú z procesnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku, sú stále plne aktuálne a použiteľné aj na rozhodnutie o trovách konania v režime nového Civilného sporového poriadku. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku- Števec, M., Ficová, S., Baricová, J.,

Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 926 s, cit. "Nepatrný neúspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná, zohľadňuje sa teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky".

60. Podporne v súvislosti s vyššie uvedeným záverom súd poukazuje tiež na uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky I.ÚS 56/2017-12 (už v súvislosti s výpočtom pomeru úspechu a neúspechu strán podľa aktuálneho Civilného sporového poriadku) alebo I.ÚS 31/2014-9. Súd v súvislosti s názorom, že aj neúspech len v časti príslušenstva pohľadávky je nutné považovať za čiastočný neúspech a zohľadniť ho pri rozhodovaní o trovách konania dáva do pozornosti tiež rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn.16Co/18/2017 resp. 4Co/114/2017.

61. V danom prípade žalovaná istina s príslušenstvom kapitalizovaným ku dňu vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods.1 veta prvá CSP) činí 288,44 eur (252,23 eur ako v petite žaloby žiadaná istina + 36,21 eur ako ku dňu vyhlásenia rozsudku vypočítaný úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 252,23 eur od 29.05.2021).

62. Úspech žalobcu reprezentovaný prisúdenou sumou 238,-eur s úrokom z omeškania kapitalizovaným ku dňu vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods.1 veta prvá CSP) činí 265,45 eur (238,-eur ako prisúdená istina + 27,45 eur ako ku dňu vyhlásenia rozsudku vypočítaný úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 238,-eur od 21.12.2021).

63. Žalobca tak bol vo veci úspešný v rozsahu 92,03 %, žalovaný bol vo veci úspešný v rozsahu 7,97 %.

64. Po odpočítaní úspechu žalovaného v rozsahu 7,97 % od úspechu žalobcu v rozsahu 92,03 % vznikol vo veci úspešnejšiemu žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 84,06 %.

65. Postupujúc podľa § 255 ods.2 CSP preto súd náhradu trov konania pomerne rozdelil podľa pomeru úspechu strán vo veci a o nároku na náhradu trov konania v súlade s ust. § 262 ods.1 CSP v treťom výroku rozsudku rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 84,06 %.

66. O konkrétnej výške náhrady trov konania v súlade s ust. § 262 ods.2 CSP rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah , v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.